

שערוריה נוראה בהיתר אשת איש בלי גט

לכבוד תלמידי חכמים ויראי ד' די בכל אתר ואתר

אני מצטרף בזה לאשר פסק של גדולי הפוסקים בכל העולם שהאשה תמר למשפחת עפשטין הוי בחזקת אשת איש לאהרן פרידמן והקידושין שקבלה מאיש אחר אין בהם ממש כיון שלא קבלה גט מאהרן פרידמן שאין לסמוך על היתר של קידושי טעות שקבלה מרבנים המתירים מטעמא דלהלן.

כל הבסיס של המתירים מיוסד על "דיאגנוזה" של רופא שפרסם החלטתו בכתב בעילום שמו אחר פגישה עם תמר פרידמן שבעלה אהרן פרידמן סובל ממחלת הנפש (פי' שיש לו הפרעות אישיות) ושהיה לא נורמלי בשעת הקידושין לפני כתשע שנים ושאל שום תרופה למחלתו והיא לא ידעה מזה וממילא הוי קידושיה קידושי טעות. כל הבסיס של הרופא לקבוע שאהרן פרידמן לא נרמלי באה מהא שספרה אשתו שלא בפני אהרן סיפורים ומאורעות שליליות שקרו עם בעלה שמעידות על הפרעת אישיות. הרופא לא פגש עם אהרן פרידמן לבדוק ולחקור אם הוא מכחיש מה שאמרה אשתו או לראות איזה רושם עושה אהרן אם נרמלי הוא או לא נרמלי. הרופא קבע כל דיאגנוזה שלו רק על מה ששמע מתמר אשתו של אהרן פרידמן.

לדעתי, אין להרופא והחלטתו שום סמכות ונאמנות להלכה בנידון דידן מכמה טעמים וממילא אין לרבנים המתירים שום בסיס לקבוע עליו פסק של קידושי טעות.

א. מבואר בכמה מקומות בגמ' (ע"י נדרים צ"א ע"א) שאין לאשה שום נאמנות לומר דברים בנוגע לבעלה רק היכא שמעידה בפניו משום חזקה אין אשה מעיזה (פי' לשקר) בפני בעלה, וכן מבואר בשו"ע אהע"ז סי' י"ז סעיף ב'. ומבואר שם ברמ"א שבזמן הזה דנפיש חוצפא ופריצותא אינה נאמנת אלא לחומרא דאיתרע חזקה דאינה מעיזה. וכיון שהרופא לא פגש את אהרן וכל ידיעותיו אודות אהרן והחלטתו על מצב הרוח שלו הן מבוססות על המעשים והמאורעות שהגידה אשתו תמר שלא בפניו אשר להלכה אין לה שום נאמנות בפרט בזמן הזה כמבואר בהרמ"א הנ"ל. ממילא כל הדיאגנוזה של הרופא אינה שווה כלום. אשר על כן גם ההיתר של רבנים המתירים אין לו שום בסיס שכל ההיתר בנוי על החלטתו של הרופא וכיון שנפל היסוד נפל כל הבנין.

ב. אפילו אם ידיעת הרופא היתה ישירה ולא מפי האשה מ"מ אין לו שום סמכות בנידן דידן להתיר אשת איש לעלמא. הדין שמצינו בחז"ל שסומכין על מומחה ורופא לחלל שבת ויום הכיפורים וכדומה הוא מבוסס על חזקה שאומן לא מרע אומנתו דהיינו שהוא ירא שאם נמצא שטעה או שמשקר יצא עליו שם רע ע"י מעשיו ויגרום הפסדים לעצמו וע"כ הוא מאד זהיר שדיאגנוזה שלו תהי' נכונה, אמת ומתוקנת. אבל בנידן דידן אין שום פחד ודאגה לרופא על מעשיו כיון שלא פרסם החלטתו רק בכתב ובעילום שמו ואין אנו יודעים מי הוא זה הרופא שדן על האדם שסובל מהפרעות אישיות בלי שיפגוש ויחקור את הנידון וסומך הכל על עדות של אשתו. וכיון שאין כאן שום פחד ממילא לא חל עליו החזקה שאומן לא מרע אומנתו ואין לו שום נאמנות ובפרט להקל בדבר ערוה של אשת איש.

ג. אפילו אם היינו יודעים מי הוא הרופא מ"מ אין לו שום סמכות כמבואר בת' החתם סופר בכמה מקומות. ע"י בת' חתם סופר אהע"ז סי' ט"ז שבו מבואר שיש חילוק בנאמנות של רופא היכא שהוא אומר דבר ע"פ ראי' וידיעת הטבע שיש לרופאים ובזה יש לו נאמנות גם להקל משא"כ אם הרופא אומר דבר ע"פ אומדן הדעת שמשער בחכמתו שבוזה אין לו שום נאמנות דחיישינן שמא טעה בדמיונו ואין שום חזקה שלא מרע אומנתו ומביא שם הח"ס כן בשם הרמ"א באהע"ז סי' קמ"ה סעיף ט'. ורופא שאמר דבר באומדן דעת אינו עושה רק ספק אם האמת כדבריו וממילא אין לסמוך עליו להקל רק בנוגע לפיקוח נפש שגם ספק פיקוח נפש מותר אבל בכל התורה כולה אין לנו לסמוך על אומדן דעתו להקל רק להחמיר ובפרט במקום שיש חזקת איסור שאפילו ספק אין כאן. וחזור הח"ס על יסוד זה בת' ביו"ד כמה פעמים (ע"י בסי' קנ"ח, קע"ג וקע"ה) אשר ע"כ אין הרופא נאמן להתיר אשה שמוציאה דם מאותו מקום לבעלה כשמעיד הרופא שע"פ אומדן דעתו הדם בא מן מכה ולא מן המקור כיון שאינו רואה מכה ממש, ע"ש. א"כ בעניננו לכאורה כל החלטתו של הרופא שהוא מבוססת על מה ששמע מן האשה תמר בלי שום בדיקה הוה רק באומדן הדעת. וכן כל מה שהחליט הרופא שכבר סבל הבעל ממחלתו בשעת הקידושין וכן מה שהחליט שאין שום תרופה למחלתו הוא רק אומדן דעת הרופא וממילא אין לו שום נאמנות להקל באיסור אשת איש וגם אינו עושה אפילו ספק אשת איש כיון שיש על תמר חזקת אשת איש.

ד. אפילו אם הי' הרופא נאמן שהבעל לא נרמלי ואפילו אם היינו יכולים לברר שסבל מזה בשעת הקידושין מ"מ צריכין לברר אם מחלה כזו יש לו דין מום גדול שיכולים לבטל עליו קידושין.

אנו לומדים מדעתן של גדולי האחרונים שלא הסכימו לבטל קידושין ע"י קידושי טעות כמבואר בדבריהם אע"פ שהבעל היה לו מה שנראה לעינינו כמום גדול. ע"י בנו"ב מהדורא תנינא אהע"ז סי' פ' אודות איש שבא לעיר

בחזקת יהודי פנוי ולאחר כמה שבועות נשא אלמנה ואחר הנישואין גנב את כל ממונה וברח ואחרי כן נתברר שהוא מומר כבר כמה שנים ושיש לו אשה נכרית בעיר אחרת. הרב השואל שם כתב שאין עצה להציל האשה מעיגון רק אם מבטלין קידושי ונתן שם כמה טעמים לבטל הקידושין, ואחד מהם היה משום קידושי טעות. והנו"ב שם אמר שישתקע הדבר ולא התיר את האשה בלא גט והשאיר האשה בעיגונה. וכן ע"י בת' ח"ס אהע"ז סי' קט"ז שדן באיש שהיה חולה בחולי הנכפה ("אפילפסיה") ולא הודיע את האשה מזה לפני נישואי ודן שם הח"ס אם יש דין לכופו לגרש כיון שטען האשה שמאוס עלי' וא"א לה לדור עמו, ע"ש שלא עלה על דעתו של הח"ס להתיר את האשה משום קידושי טעות אע"פ שכתב הח"ס שם שמחלה זו מסכן הבעל. מת' אלו וכדומה להם אנו רואים איך שגדולי הפוסקים לא רצו להשתמש בהיתר של קידושי טעות ולא היה קל להם למצוא מום גדול לבטל קידושין. ולכאורה כל שכן הוא שאין להתיר האשה תמר פרידמן בטענת קידושי טעות משום הפרעות אישיות ובפרט כיון שמבואר בהמכתב שהתפרסם הבי"ד של העיר באלטימור שכשדנו לפניהם אהרן ותמר על מצב נישואיהם לא הזכירה תמר כלל שיש פגם בבעלה ושאי אפשר לחיות עמו כיון שהוא לא נרמלי וממילא מוכח שבעיני לא היה לו מום גדול.

סוף דבר תמר פרידמן למשפחת עפשטין היא אשת איש ואסורה לשום איש אחר ואם תלד בני' יהיו בחזקת ממזרים.

החותם לכבוד התורה,
אליהו פסח ראמינק